

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL INTEGRITY AUTHORITY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

**INSPECTORATUL DE INTEGRITATE
INTEGRITY INSPECTORATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE nr. 129/32

mun. Chișinău

22 august 2024

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al Autorității Naționale de Integritate, Cristian IOSIP, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Savina Raisa, administrator al ÎM „Șeremetlik” din mun. Ceadăr-Lunga, UTA Găgăuzia, născută la XXXXX, IDNP: XXXXX, domiciliată în XXXXX, str. XXXXX, în temeiul art. 19 lit. g), art. 35 alin. (1) și art. 38 alin. (1) ale Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 27.05.2024, în cadrul Autorității Naționale de Integritate (ANI) a fost înregistrată sesizarea cu nr. 7785, care în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (Legea nr. 132/2016) a fost repartizată aleatoriu spre verificare prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor.

În textul sesizării se reclamă pretinsul fapt de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Savina Raisa, administrator al ÎM „Șeremetlik” din mun. Ceadăr-Lunga, UTA Găgăuzia, manifestată prin încheierea contractelor de locațiune a automobilului personal în scopuri de serviciu, în lipsa acordului Consiliului de administrație.

În conformitate cu prevederile art. 37 alin. (3), (4) ale Legii nr. 132/2016, *după repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora. Prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.*

Astfel, în temeiul art. 31 alin. (1) și art. 37 alin. (4) din Legea nr. 132/2016 coroborate cu art. 75 din Codul administrativ al RM, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării, s-a constatat că sub aspectul respectării condițiilor de formă și conținut, sesizarea corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a ANI.

Atentie! Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal integrate în prezentul document poate fi efectuată doar condițiile reglementate de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Urmare a validării datelor din sistemul informațional „e-Integritate”, dna Savina Raisa a fost identificată în calitate de subiect al declarării prin prisma prevederilor art. 3 alin. (1), lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (Legea nr. 133/2016), deținând funcția de administrator al ÎM „Șeremetlik”.

Succesiv, în vederea verificării aspectelor sesizate, inspectorul de integritate a studiat materialele parvenite și a consultat informațiile relevante din registrele de stat disponibile, în baza cărora s-a stabilit că, în temeiul contractului nr. 01/2023 din 08.02.2023, încheiat între ÎM „Șeremetlik” (locatar) în persoana administratorului Savina Raisa și dna Savina Raisa (locator), locatorul a transmis în folosință temporară locatarului, automobilul de model Ford, a/f 2022, n/î XXXXX, iar ultimul s-a obligat să procure combustibil pentru alimentare, în valoare de 1000,00 lei pe lună, drept plată pentru automobilul închiriat, mai mult, din contul acesteia urma să fie efectuate reparații asupra bunului menționat.

Astfel, în urma efectuării verificării prealabile a sesizării vizate, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința dnei Savina Raisa, fiind emis procesul-verbal nr. 104/32 din 26.06.2024, fapt despre care a fost informat subiectul controlului și autorul sesizării.

La data de 08.07.2024, în cadrul ANI a fost înregistrată explicația dnei Savina Raisa cu nr. 9406, prin care a prezentat și menționat următoarele:

„С 15.04.2024 года по 26.04.2024 года было проведено тематическое финансовое инспектирование МП "Şeremetlik" мун. Чадыр-Лунга за период деятельности с 2019-2023г.г. На основании финансовой проверки были выявлены нарушения и упущения в деятельности предприятия в части поступления доходов по арендной плате за землю под торговыми магазинами. Арендаторам были отправлены предварительные заявления о задолженности каждому должнику по аренде земельного участка. Я руководитель предприятия юридического образования не имею, долги выбивала своими силами, так как на предприятии нет юриста. В штатном расписании юрист не числится. Мною было подано ходатайство на имя Примара и Муниципального Совета о предоставлении юриста для принятия мер о задолженности по аренде земли. Совет принял решение заключить договор с адвокатом на предоставление услуг по взысканию через судебные инстанции арендной платы с арендаторов за земельные участки предназначенные для розничной торговли в помещениях по адресу XXXXX. Было проведено очень много встреч с юристами и адвокатами для договорённости проведение всей процедуры. Но так как заработок очень низкий в нашем деле, мне было отказано в услуге.

Юристы Примэрии не согласны были работать с нашим предприятием. На данный момент договор заключён с адвокатом. Исковые заявления поданы в суд. Всех должников мы не можем сразу подать так как на предприятии не имеются свободных наличных.

С период с 01.01.2024г. по 30.04.2024г была погашена задолженность по аренде земельного участка арендаторами на сумму 63800 лей. И с период с 01.05.2024г по 20.06.2024г была погашена задолженность по аренде земельного участка на сумму 38000 лей. Общая сумма по аренде земельного участка составляет 101800 лей.

Расходы на топливо для арендованного мной личного автомобиля были осуществлены не для личных целей а в производственных целях. Админ Совет не функционировал, так как полного состава не было и разрешение на аренду не у кого было получить. Была проведена подземная коммуникация электроэнергии январь-

февраль была завершена работа всей коммуникации необходимо было ехать в г. Комрат и в г. Кишинёв для подписания всех документов "SDS EKIP" SRL (подземная коммуникация) и S.C. "Parti Grup" SRL (проведение электричества к каждому бутику). Донное предприятие строилось с нуля. Вместо лотков и навесов построены магазины капитального строения.

Также была проведена работа по укладке брусчаткой на рынке между рядами более 875 м2. Для этого нужно было предоставлять работникам строй материал для работы. Проводилась работа по капитальному ремонту офиса и помещение для охранников.

На данный момент Админ Совет и ревизионная комиссия полном составе. За короткий период времени было проведено четыре заседания. Работа ведётся в полном объёме.

Учётная политика разработана согласно Закона № 287 от 15 декабря 2017 года в соответствии со стандартами бухгалтерского учёта в с другими нормативными актами и утверждается ежегодно приказом №1 в начале года.

Исходя из всего вышесказанного ежемесячно нужно было передавать накладные к бухгалтеру для оплаты налогов, также при ливневых дождях необходимо была проверка на территории рынка. Не однократно была попытка взлома магазинов по первому звонку я как руководитель приезжала на рынок в ночное время суток.

Соответствующие документы для доказательства предоставляю."

În continuare, la 22.07.2024 a fost expediat demersul nr. 04-32/6823 către Consiliul or. Ceadîr-Lunga, UTA Găgăuzia, privind furnizarea informațiilor și actelor confirmative privind acțiunile întreprinse de către subiectul controlului în vederea respectării regimului juridic al conflictelor de interese.

Respectiv, la 08.08.2024 și 12.08.2024 în cadrul ANI au fost înregistrate cu nr. 10142 răspunsurile Consiliului municipal Ceadîr-Lunga, UTA Găgăuzia, prin care au comunicat și anexat următoarele:

„Настоящим направляем Вам документы, запрошенные Вами письмом за исходящим №04- 32/6823 от 22.07.2024г. и имеющиеся в распоряжении Примэрии и Чадыр-Лунгского муниципального Совета:

- 1) Распоряжение примара мун. Чадыр-Лунга №№17-р от 22.01.2016г. о назначении Сазной Р временно административным служащим МП „PIAȚA MUNICIPALĂ DIN CEADÎR-LUNGA”.
- 2) Индивидуальный трудовой договор с Савиной Р. №4-2016 от 22.01.2016г.
- 3) Должностная инструкция администратора МП «PIAȚA MUNICIPALĂ DIN CEADÎR-LUNGA” от 15.03.2016г.
- 4) Решение Чадыр-Лунгского муниципального Совета №XXVII/17 от 11.05.2017г. «О назначении Савиной Рансы административным служащим МП „Piața Municipală din Ceadîr- Lunga”.
- 5) Распоряжение примара мун. Чадыр-Лунга №102-р от 31.05.2017г. «О назначении административным служащим МП „PIAȚA MUNICIPALĂ DIN CEADÎR-LUNGA”.
- 6) Дополнительное соглашение №1 к трудовому договору №4-2016 от 22.01.2016г.
- 7) Решение Чадыр-Лунгского муниципального Совета №11/15.2 от 19.07.2019г. «О назначении на должность и.о. администратора ИМ „PIAȚA MUNICIPALĂ DIN CEADÎR-LUNGA”.
- 8) Индивидуальный трудовой договор с Савиной Р. №22-2019 от 19.07.2019г.

- 9) *Электронные подтверждения о принятии деклараций о имуществе и личных интересах Савиной Р. за 2017-2023 г.*
- 10) *Договор на аренду автомобиля №01/2017 от 02.01.2017г.*
- 11) *Договор на аренду автомобиля №01/2023 от 08.02.2023г.*
- 12) *Справка о заработной плате Савиной Р. с 2019 по 2024 гг.*

Aprecierea inspectorului de integritate:

Studiind materialele dosarului de control, explicația subiectului vizat și cadrul legal pertinent, inspectorul de integritate conchide că, dna Savina Raisa a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016, se definește *conflict de interese*, situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii; *interes personal*, orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

În accepțiunea art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În baza art. 12 alin. (4) lit. a), b) din Legea nr. 133/2016, *în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.*

Alin. (5) al aceeași legi, prevede că *informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

În sensul prevederilor art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

Potrivit art. 14 alin. (2), (3) al legii sus-indicate, *conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea*

Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Conform art. 16 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, *în condițiile stabilite la alin. (2), tranzacție cu conflict de interese se consideră acordarea sau primirea de bunuri ori drepturi în folosință, locațiune, arendă sau leasing.*

Alin. (4), (5) ale aceeași legi, prevede că *persoană interesată de efectuarea de către întreprinderea de stat/municipală a tranzacției se consideră membrul consiliului de administrație, al comisiei de cenzori, administratorul, contabilul-șef sau oricare altă persoană cu funcție de conducere și/sau persoană de conducere de nivel superior din cadrul fondatorului. Persoana interesată de efectuarea de către întreprinderea de stat/ municipală a tranzacției este obligată să comunice administratorului și consiliului de administrație despre existența conflictului de interese între întreprindere și persoana în cauză și/sau persoanele apropiate ale acesteia până la luarea deciziei privind încheierea tranzacției cu conflict de interese [...]*

Totodată, art. 17 alin. (1) din legea menționată supra, statuează că *orice tranzacție cu conflict de interese poate fi încheiată sau modificată de către întreprinderea de stat/municipală numai prin decizia consiliului de administrație.*

Succesiv, de menționat că, potrivit Deciziei Consiliului municipal Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia, nr. 11/15.2 din 19.07.2019, s-a decis numirea dnei Savina Raisa în funcție de administrator al ÎM „Piața municipală Ceadâr-Lunga”.

La fel, conform contractului individual de muncă nr. 20-2019 din 19.07.2019, încheiat între Primăria mun. Ceadâr-Lunga (angajator) și dna Savina Raisa (salariat), s-a convenit asupra angajării salariatului în calitate de administrator al ÎM „Piața municipală Ceadâr-Lunga”.

În context, conflictul de interese este situația în care subiectul declarării, dna Savina Raisa, administrator al ÎM „Șeremetlik”, a avut un interes material ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată/interesată.

Respectiv, conflictul de interese real a apărut în momentul în care administratorul ÎM „Șeremetlik”, dna Savina Raisa, în calitate de angajator, a încheiat direct actul juridic cu propria persoană, și anume contractul de locațiune a automobilului nr. 01/2023 din 08.02.2023.

Așadar, dna Savina Raisa era obligată să informeze imediat organul ierarhic superior, la caz Consiliul municipal Ceadâr-Lunga, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu încheie actul juridic în privința propriei persoane, până la soluționarea conflictului de interese.

Totodată, până la soluționarea conflictului de interese real, dnei Savina Raisa, i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni, în sensul semnării contractului de locațiune a automobilului personal, cu excepția abținerii.

În această ordine, explicația dnei Savina Raisa nu poate fi apreciată ca fiind concludentă și pertinentă, întrucât nu a declarat (informat) în temerul legal și nu a soluționat conflictul de interese real la încheierea contractului nr. 01/2023 din 08.02.2023 de locațiune a automobilului personal de model Ford, a/f 2022, n/î XXXXX, prin care subiectul controlului a beneficiat de combustibil pentru alimentare în valoare de 1000,00 lei pe lună, drept plată, pentru automobilul închiriat, totodată, din contul ÎM „Șeremetlik” urma să fie efectuate reparații asupra bunului

menționat, fiind admisă consumarea conflictului de interese, fapte contrare prevederilor impuse de art. 12 alin. (4) lit. a), b), alin. (5), art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016.

Astfel, art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, statuează că *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Potrivit art. 38 alin. (1), lit. b) din Legea nr. 132/2016, *în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.*

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași lege, *în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:*

a) *încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;*

b) *după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.*

Subsecvent, alin. (2) al articolului sus-menționat din legea precitată stabilește că, *inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.*

În corespundere cu alin. (5) din același articol, *la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.*

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de încetarea mandatului și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni.

Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul administrativ, care statuează că *orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una*

rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Așadar, la etapa adoptării deciziei de sancționare, inspectorul de integritate a ținut cont de faptul că dna Savina Raisa, administrator al ÎM „Șeremetlik”, prin acțiunile sale, deși aflate în afara cadrului legal, nu se regăsește în lista subiecților declarării a căror acțiuni au constituit anterior obiect al controlului și nici nu a adus careva prejudicii interesului public, inclusiv nici funcției deținute.

Având în vedere cele expuse mai sus, inspectorul de integritate nu consideră oportun solicitarea încetării raporturilor de serviciu a subiectului controlului și aplicarea interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Însă, pentru abaterile comise, dnei Savina Raisa urmează ai fi aplicată o sancțiune contravențională, conform prevederilor Codului contravențional

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016, art. 23 din Legea nr. 133/2016, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Savina Raisa, administrator al ÎM „Șeremetlik” din mun. Ceadâr-Lunga, UTA Găgăuzia, în circumstanțele descrise în prezentul act;
2. Se aduce la cunoștința dnei Savina Raisa actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Cristian IOSIP